

Tien Geboden wijzen de weg

Exodus 20

Thema: Tien dingen die God zeggen wil

Doel

De kinderen leren dat heilige God in de Tien Geboden duidelijk maakt wat Hij van mensen verwacht.

Toelichting

God wil door Mozes spreken tot zijn volk dat onderweg is uit Egypte door de woestijn naar het beloofde land. Daar mogen ze wonen en gelukkig zijn, omdat de HEER hen heeft bevrijd en nabij is. Maar hoe kan dat? Hoe moeten ze leven met respect voor de heilige God? De tien woorden die de HEER spreekt wijzen daarin de weg. Wie zich daaraan houdt, leeft in het verbond met God. Die geeft het juiste antwoord op Gods liefde en trouw.

Titel van het ONDERBOUW-verhaal: God zegt tien dingen

Richtlijnen: Vertel aan de jongste kinderen dat God tegen Israël zegt dat Hij van hen houdt en dat ze daarom ook van Hem moeten houden. Hij wil hen gelukkig maken en de mensen mogen Hem blij maken doordat ze goed leven. God geeft Tien Woorden. Als ze zich daaraan houden zijn ze altijd dichtbij God. Dan krijgen ze een blij leven in het land waar ze samen zullen wonen.

Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Woorden die de weg wijzen

Richtlijnen: Als inleiding kun je met kinderen vragen hoe een vader/moeder, juf/meester duidelijk maakt dat een regel, een opdracht of een verbod belangrijk is? (uitleggen waarom, zeggen dat hij het graag wil, dreigen met straf)

God spreekt tot zijn volk. Hij begint te zeggen dat Hij de God is die hen bevrijd heeft. Hij heeft bewezen dat Hij het goede met hen voor heeft. Daar mag Hij ook iets voor terug verwachten. Tien Geboden die duidelijk maken wat God graag wil. Hij kan ook straf geven, als ze niet gehoorzamen. Maar belangrijker vindt de HEER: Het zijn tien geboden die Israël de weg wijzen om gelukkig te worden. Voor Hem als de Heilige en voor hun eigen bestwil moeten ze de Tien Woorden serieus nemen.

Daarom lezen we deze Tien Woorden nog steeds in de kerkdienst. Ze laten zien wat God graag wil en hoe wij gelukkig worden. Daarom zijn ze belangrijk!

Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Je weet wie ik ben, wie ben jij?

Richtlijnen: Lees met de jongeren dit overbekende bijbelgedeelte. God stelt zich daarin voor; Hij zegt wie Hij is: degene die hen bevrijd heeft uit het slavenhuis. Israël weet wie de HEER is en altijd wil zijn. Maar dat kan alleen als daarop een gelovig antwoord komt naar de heilige God. Daar heeft Hij recht op. De Tien Geboden verwoorden Gods vragen aan ons, mensen. We moeten niet afdwalen van die ene God en goed omgaan met zijn andere schepselen. Dan zal de wereld een gelukkige plaats zijn om samen in te leven.

Mag God dingen aan jou vragen? Of moet Hij alleen maar veel goeds, veel geluk geven?

Welk gebod vind jij het belangrijkste? Het gehoorzamen aan welk gebod vind jij moeilijk?

Jezus Christus heeft jou verlost uit de zonde, wil jij een verlost leven dichtbij Hem?

Extra bijbelgedeelte: Romeinen 12: 1-3

(Gods barmhartigheid (vs. 1) en zijn genade (vs. 3) zijn de reden dat een christen in dienst van God wil leven, dat hij het geloof als maatstaf kiest. Gods liefde vraagt om een reactie.)

Auteur: DW

Achtergrondinformatie

Bij het Bijbelgedeelte

Het boek Exodus beschrijft de uittocht van het volk Israël uit het land Egypte onder de leiding van Mozes en Aäron. Hoofdstuk 19 en 20 vertellen over de HEER die op de berg Sinaï is neergedaald. Daar ontvangt het volk de Tien Geboden die God tot Mozes heeft gesproken. Soms spreekt men van de Tien Woorden, de Decaloog:

- je zult geen andere goden hebben naast Mij (vs. 3);
- je zult geen godenbeelden maken (vs. 4);
- je zult de naam niet misbruiken (vs. 7);
- je zult de sabbat houden, door die te heiligen (vs. 8);
- je zult je ouders eren (vs. 12);
- je zult niet doodslaan (vs. 13);
- je zult geen overspel plegen (vs. 14);
- je zult niet stelen (vs. 15);
- je zult geen vals getuigenis spreken (vs. 16);
- je zult niet begeren (vs. 17).

Deze Tien Woorden beginnen allemaal, behalve het vijfde en zesde Woord, met het Hebreeuwse woordje 'niet'. De werkwoordsvorm 'je zult' kan als een gebiedende wijs (imperatief) gelezen worden, maar net zo goed als een toekomstige tijd. En dan klinkt daarin een belofte. Jullie zijn slaven die door Mij zijn bevrijd (vs. 2) en daarom zullen jullie geen andere goden vereren, geen afgodsbeelden maken, enzovoorts. Dat hoeven jullie allemaal niet te doen, want Ik, Jahweh, ben jullie God. Het lijkt me goed dat in gedachten te houden: God geeft zijn Tien Woorden die zowel het karakter van geboden als van beloften hebben. De bedoeling is aan te geven dat buiten deze grenzen Israël zijn vrijheid zal verliezen en opnieuw in een slavernij terecht zal komen. Binnen deze grenzen ontvang je het goede leven met de HEER, jullie God. Bij sommige geboden staat een toelichting.

Vers voor vers

- Vs. 1v Dit zijn misschien wel de krachtigste woorden van het Oude Testament: Toen sprak God al deze woorden: 'Ik ben Jahweh, jullie God, die jullie bevrijd heeft uit het land Egypte, uit het huis van slavernij!' De naam Jahweh betekent: 'Ik ben die Ik ben' of 'Ik zal er zijn'.
- Vs. 3v Het eerste en tweede gebod sluiten nauw op elkaar aan: dien geen andere goden en maak geen godenbeelden.
- Vs. 5a Het maken van afgodsbeelden en hen vereren naast God is Hem een gruwel. De HEER zegt: Ik ben een jaloers God, Ik kan het niet verdragen dat jullie een andere schijngod vereren naast of zelfs in plaats van Mij. God is jaloers, zoals een man of vrouw niet kan dulden dat zijn vrouw of haar man een oogje op een ander heeft. Dat God jaloers is, betekent exclusiviteit! Want je weet toch wel: Ik, Ik ben jullie bevrijder! Zie ook Ex. 34:6-7; Num. 14:18; Deut. 4:24, 5:9, 6:15.
- Vs. 5bv Bij deze twee geboden horen we een waarschuwing en een belofte. Wie andere goden naast Jahweh vereert, doet iets dat voortwoekert in het nageslacht. Kinderen en zelfs kleinkinderen zullen gebukt gaan onder de afgodendienst van hun ouders. We weten allemaal dat de manier waarop ouders leven grote impact heeft op de kinderen, ook op de kleinkinderen. Zeker in de familieverbanden van toen. Toch straft God niet zondermeer het nageslacht voor de ongerechtigheid van hun ouders, want er staat: 'wanneer ze Mij haten.' Als kinderen de afgodendienst van hun ouders overnemen, zullen ook zij onder de gevolgen daarvan gebukt gaan. Die waarschuwing wordt direct gevolgd door een rijke belofte: wie de HEER liefhebben zullen delen in zijn barmhartigheid en liefde, tot in het duizendste geslacht. Er is een grote onbalans tussen de waarschuwing (tot in het derde en vierde geslachte) en de belofte (tot in het duizendste geslacht). Dat mogen we kinderen vertellen: de HEER, onze God, is eindeloos barmhartig en vol liefde, maar Hij is ook jaloers. Hij verdraagt het niet als mensen andere goden eren.
- Vs. 7 Misbruik de Naam van de HEER niet. Gebruik Gods naam niet op een valse en oneerlijke manier. Bijvoorbeeld om door gebruik van zijn naam jezelf te verrijken.
- Vs. 8vv Het vierde gebod vormt als het ware een schakel tussen de geboden over de verhouding tot God en de geboden over de verhouding tot mensen. Exodus 20 fundeert de sabbatsrust in de schepping, terwijl Deuteronomium 5 de motivatie legt bij de bevrijding uit de slavernij. Op de sabbatdag mag Israël vieren dat God regeert over de aarde, over heel de kosmos. Daarom zal Israël zelf ook rusten en juist geen werk doen, om te oefenen in vertrouwen op de regering van God. De HEER zorgt voor zijn volk en daarom hoef je niet altijd te werken. In een boerensamenleving was en is dat bepaald niet vanzelfsprekend. Door rust te nemen en niet te werken, belijdt je dat je erop vertrouwt dat Hij voor je zorgen zal, ook als jij je niet werkt. Is dit gebod ook voor christenen belangrijk? In een 24/7 cultuur is een rustdag misschien nog wel belangrijker dan ooit. Op zondag vieren christenen dat Jezus de dood overwon en dat Hij regeert aan de rechterhand van God, de Vader. Zou daarom de eerste dag van de week voor christenen niet bij uitstek de dag zijn om te rusten?

- Vs. 12 Het vijfde gebod is een gebod waarbij een concrete belofte staat: eerbied voor je ouders is kennelijk heel belangrijk.
- Vs. 13 Het gaat in het zesde gebod om het doden van een mens, niet per ongeluk, maar opzettelijk. Voor doodslag zonder opzet kende Israël de vrijsteden (Numeri 35:22-34) waarheen de dader kon vluchten om de bloedwraak te ontlopen.
- Vs. 14 Pleeg geen overspel. Je zult je eigen huwelijk en dat van een ander niet kapot maken door seks met iemand die niet je man of vrouw is. Positief geformuleerd: seksualiteit is een groot geschenk van onze Schepper dat veilig genoten kan worden binnen een vaste relatie die de goedkeuring heeft gekregen van de beide families en onder de zegen van God (verg. Gen. 2:24).
- Vs. 15 'Steel niet' is het fundament voor de omgang met elkaars bezittingen.
- Vs. 16 Het negende gebod gaat niet in de eerste plaats over liegen, maar vooral over een vals – dat wil zeggen: een onjuist en oneerlijk – getuigenis afleggen bij de rechtspraak. Als er geschillen zijn over bezittingen, ongelukken, leningen enzovoorts. Hoe makkelijk is het niet om door te liegen een ander erin te luizen.
- Vs. 17 Het tiende en laatste is een gebod dat waarschuwt voor de diepere wortel van veel kwaad in de wereld: ontevredenheid. Graag meer willen bezitten, graag net zo'n mooie vrouw als je collega, verlangen naar een smartphone zoals je klasgenoot heeft enzovoorts. Het is een zonde, een kwaad dat voor ons moeilijk te erkennen is, omdat het kapitalisme het verlangen naar meer gecultiveerd heeft. Zonder groei stagneert de economie toch? Het is een kwaad waardoor we de aarde vertrapen en we worden er zelf ook niet gelukkiger van.
- Vs. 18vv De openbaring van God op de berg Sinai is voor het volk Israël teveel, zo indrukwekkend dat ze bang worden. Als God zelf met ons spreekt zullen we sterven. Zo wordt Mozes opnieuw wat hij allang was: de tussenpersoon tussen God en het volk.

Auteur: RB

Liederen

Psalm 119: 1 en 4

Lied 310

Lied 413

(=Gezang 444 LvdK)

Gelukkig zal je zijn

Hemelhoog 1

Heer, U kent mij als geen ander

Hemelhoog 50

Zoals klei in de hand van de pottenbakker

Hemelhoog 77

Een wijs man

Hemelhoog 89

'kHeb Jezus nodig

Hemelhoog 299

Hij is de Rots

Hemelhoog 340

Lees je Bijbel, bid elke dag

Hemelhoog 382

Uw Woord is een lamp voor mijn voet

Hemelhoog 494

Welzalig de man die niet wandelt

Hemelhoog 2

Vul mij met uw Geest

Opwekking voor kinderen 98

Vlammetjes

Hemelhoog 237

Door de kracht

Hemelhoog 222

Kom heel dicht bij Mij

Opwekking voor kinderen

Auteur: PZ

God zegt tien dingen

Inleiding

Zijn er bij jullie thuis ook regels?

Waarom bedenken papa's en mama's regels denken jullie? Doen ze dat om jullie te plagen? Of omdat ze van jullie houden?

Papa's en mama's maken regels, zodat iedereen weet hoe hij/zij zich moet gedragen. Als er geen regels zijn, dan doet iedereen waar hij zin in heeft. En dan kun je ruzie krijgen.

Kinderen vinden regels niet altijd leuk. Omdat het soms betekent dat ze niet de hele dag door tv mogen kijken of heel veel koekjes eten vlak voor bedtijd.

Maar bedenk maar, dat papa's en mama's regels bedenken omdat ze heel veel van jullie houden. Ze willen dat jullie leren om het goede te doen.

Bijbelverhaal

Sophie is moe. Ze heeft heel lang gelopen. Helemaal vanuit Egypte. Ze zijn onderweg naar het beloofde land. God heeft aan Sophie en haar familie een land beloofd. Maar het is zo warm in de woestijn.

Eindelijk zegt Mozes dat ze mogen uitrusten. De ouders van Sophie maken een plekje om te slapen.

Mozes vertelt de mensen dat hij de berg op gaat. Sophie heeft ondertussen haar vriendje gevonden! Ze was Lars kwijtgeraakt tussen alle mensen die meeliepen. Sophie en Lars spelen tikkertje. Ze rennen achter elkaar aan en hebben zoveel plezier. Maar ineens zien ze onweer. En het begint te waaien. Vol schrik kijken Sophie en Lars naar boven. Daar boven op de berg zien ze het onweer. 'O, als Mozes maar niet wordt weggeblazen door de harde wind!', zegt Sophie tegen Lars. 'Maar Mozes zei toch dat hij met God gaat praten? God beschermt hem vast wel. Kom laten we verder spelen'.

Ineens komt Mozes weer van de berg af. Hij draagt grote stenen platen. 'Wat zou daarop staan, Lars?' fluistert Sophie. Maar voor Lars kan antwoorden, begint Mozes te roepen. 'Kom allemaal bij me. Ik heb een belangrijke boodschap voor jullie!'. Lars en Sophie rennen naar Mozes toe. Ze willen het goed zien dus wringen zich tussen de mensen door.

Mozes begint te vertellen. 'Ik heb met God gesproken. God vertelde me hoe speciaal hij ons vindt. Hij gaat ons helpen het beloofde land te vinden'. Alle mensen juichen en klappen, zo blij zijn ze. 'Maar!', gaat Mozes verder. 'O Lars, als mijn papa 'maar' zegt, dan moet ik altijd iets doen'. Lars begint te lachen en stoot Sophie aan. 'Dat doet mijn mama ook altijd!'.

Mozes gaat verder met vertellen. 'God houdt van ons. Maar Hij geeft ook regels. God wil dat we doen wat Hij zegt!' Sophie zucht.. zie je wel, denkt ze. Altijd maar weer regels.. regels, regels, hoe saai!

Mozes vertelt verder: 'Omdat God van ons houdt, geeft Hij regels. Als je dat doet, zul je gelukkig zijn! Maak geen ruzie, wees niet jaloers ... ' Sophie denkt na. Wil ze dat God weet dat ze van Hem houdt? Ja dat wil ze wel. Dus ze belooft dat ze precies doet wat God wil!

Auteur: LNZ

Woorden die de weg wijzen

Vooraf (aankleding van de zaal, voorwerpen om mee te nemen, etc.)

Print of teken een aantal verkeersborden en hang ze duidelijk zichtbaar op in de zaal waar je met de kinderen bent. Hang er ook een aantal andere borden bij die te maken hebben met gedrag. Bijvoorbeeld:

Inleiding

In het verkeer zijn regels en afspraken, maar ook in de klas, thuis en zelfs hier zijn regels en afspraken. Daar moet je je aan houden. Dat is niet altijd makkelijk. Hoe zorgen een vader of moeder, een juf of meester ervoor dat je weet dat een afspraak, een regel, een verbod belangrijk is? Ze leggen het je uit, ze zeggen dat ze graag willen dat je je eraan houdt of soms dreigen ze met een straf als jij je niet aan de regel houdt.

Kijk eens rond in de zaal. Er hangen allerlei borden van dingen die je niet mag doen. Dat kun je zien aan de rode rand om het bord en de rode streep die er doorheen staat. Er zijn ook borden die je vertellen wat je wél moet doen, deze borden zijn blauw. Kijk eens rond, van welk bord kun jij uitleggen wat de betekenis zou kunnen zijn? In het verhaal van vandaag komen ook regels en afspraken voor. Luister eens goed en denk tijdens het verhaal of je een regel of afspraak tegenkomt waar je zo'n verkeersbord van zou kunnen maken.

Bijbelvertelling

Daar is Mozes! Kijk, hij komt de berg Sinaï af. Vol spanning wachten de mensen wat Mozes te zeggen heeft. Het hele volk komt bij elkaar. Wat zal God tegen Mozes gezegd hebben?

Daar staat Mozes, hij kijkt langzaam het hele volk rond. Hij haalt eens diep adem en begint dan te spreken. 'God de HEER geeft aan ons zijn regels. Mensen van Israël, luister goed. God zegt: Ik ben de Heer en Ik ben jullie God. Jullie kennen Mij, want Ik heb jullie uit Egypte bevrijd, ik heb jullie daar weggehaald. Nu zijn jullie geen slaven meer zoals jullie dat wel in Egypte waren.' Het is stil rondom de berg, iedereen kijkt naar Mozes. De mensen knikken en iemand zegt: 'Ja, zo is het precies! We zijn vrij! We zijn geen slaven meer! God is goed!' Andere mensen rondom de man zeggen: 'Ja inderdaad, maar wees nu weer stil. Ik wil horen wat Mozes nog meer te zeggen heeft!'

Mozes gaat verder en zegt: 'Luister goed naar wat de Here God tegen jullie wil zeggen! Dit is wat God zegt: Vereer alleen Mij en vereer geen andere goden. Maak ook geen beelden van mensen of dieren om voor te knielen. Ik, de Heer, ben jullie God. Aan Mij alleen heb je genoeg, Ik wil niet dat jullie andere goden dienen of vereren. Als iemand toch een andere god dient of knielt voor een beeld, dan zal Ik hem straffen. Maar als iemand van Mij houdt en zich aan Mijn regels houdt, dan zal Ik voor hem zorgen en goed voor hem zijn. En Ik zal ook voor zijn kinderen en kleinkinderen en achterkleinkinderen zorgen, zelfs tot duizend generaties zal Ik bij hen zijn.' Een oude oma kijkt naar een paar kleine kinderen die vlak bij

haar een spelletje in het zand spelen. Ze glimlacht terwijl ze naar hen kijkt. Wat een mooie belofte geeft de Here God hier, Hij zal voor haar als oude oma zorgen, maar ook voor deze kinderen hier en voor de kinderen van deze kinderen en voor hun kinderen en... tjonge zover kan ze het helemaal niet bedenken... duizend keer voor de kinderen van deze kinderen van deze kinderen. Dat is niet te begrijpen. Wat is deze God toch een machtige en bijzondere God!

Mozes spreekt weer verder: 'Let goed op wat je zegt. Spreek mijn naam niet zomaar uit zonder dat je erbij nadenkt. Gebruik mijn naam alleen als je met Mij wilt spreken, maar niet om te vloeken. Als iemand dat toch doet, dan zal Ik hem straffen. Iedere week is er een feestdag, vier met elkaar de sabbat op de zevende dag. Want er zijn zes dagen om al je werk te doen. Maar die zevende dag is een dag die voor Mij is. Dus dan mag je niet werken. En let op, ook je zoon en je dochter of iemand die voor je werkt, mag op deze dag niet werken. Ook je dieren mogen niet voor je werken. En als er iemand op bezoek is, mag die ook niet voor je werken. Het is een dag waarop je uit mag rusten. Toen Ik de hemel en de aarde maakte, heb Ik dat ook in zes dagen gedaan. En op de zevende dag rustte Ik. Daarom is die zevende dag een heel speciale en bijzondere dag, het is een heilige dag! Dus rust uit en vier de sabbat!'

'Hoor je dat Sam?' Papa kijkt omhoog, op zijn schouders zit Sam. 'Hoor je dat? Iedere week moeten we een dag feest vieren voor God de HEER. Heb je er al zin in, Sam? Een speciale dag voor God! Weet je wat ik zal doen? Als het sabbat is, zal ik je het verhaal vertellen dat de Here God alles heeft gemaakt. Kijk maar vast goed rond, want alles wat je ziet, is door God gemaakt!' 'Dat is fijn pap,' zegt Sam 'ik heb er nu al zin in!' 'Goed zo Sam. Dan luisteren we nu weer verder naar wat Mozes heeft te zeggen.' Sam knikt en kijkt naar Mozes.

'Je vader en moeder zijn bijzonder. Daarom moet je naar hen luisteren en hen respecteren. Als je dat doet dan zul je lang leven in het land dat Ik aan jullie zal geven. Je mag niemand vermoorden, dood maken. Als je belooft dat je van iemand houdt en met iemand trouwt, zorg dan dat je ook van elkaar blijft houden en blijf elkaar dan trouw. Je mag niet stelen, neem niet van iemand iets af

dat niet van jou is. Lieg niet, vertel geen leugens, maar spreek de waarheid. Als je iemand ziet met iets dat jij ook zou willen hebben, wees dan niet jaloeers, probeer niet om het af te pakken en het voor jezelf te hebben.'

Dan is Mozes stil. Hij kijkt nog eens rustig rond. Plotse-ling is er het geluid van de donder, zoals die klinkt als het onweert. Dan horen de mensen van het volk ook het ge-luid van een trompet. Ze kijken omhoog naar de berg en zien daar bliksem en het lijkt alsof de berg rookt. De men-sen schrikken, ze beven en gaan achteruit, bij de berg vandaan. Op een afstandje van de berg blijven ze staan. Ze zeggen tegen Mozes: 'We zullen naar u luisteren als u tegen ons spreekt. Maar God de HEER moet niet meer tegen ons spreken, anders zullen we nog sterven.' Maar Mozes schudt zijn hoofd. 'Jullie hoeven niet bang te zijn hoor. De Here God is gekomen om te kijken of jullie op Hem vertrouwen en van Hem houden. En Hij geeft jullie zijn regels zodat je weet wat goed is om te doen en wat je niet moet doen. Zo weet je welke kant je op moet gaan.'

Papa tilt Sam van zijn schouders. Er loopt een oude vrouw langs hem heen, ze geeft hem een aai over zijn hoofd. Sam kijkt verbaasd. Wat een oude vrouw, hij heeft haar nog nooit gezien. Het lijkt wel of ze iets zegt: 'generatie na generatie, kinderen van de kinderen van de kinderen...'. Papa knikt vriendelijk naar de oude vrouw. 'Sam, die mevrouw heeft het over dat God de HEER tot wel duizend generaties voor zijn kinderen zal blijven zorgen. Omdat ze zo oud is, kan ze zich daar, denk ik, wel wat bij voorstellen.' Sam kijkt de oude vrouw na. 'Kom Sam, we gaan naar onze tent. Ik denk dat we ons maar eens klaar moeten gaan maken voor de sabbat, dan vieren we namelijk een feest voor God!' 'Ja pap, daar heb ik zin in. Hoeveel nachtjes moet ik nog slapen voordat het sabbat is?'

Ondertussen is Mozes weer in gesprek met God. God zegt tegen hem: 'Zeg het volgende tegen het volk Israël. Jullie hebben meegemaakt dat Ik tegen jullie heb gespro-ken. Jullie mogen geen andere goden maken, ook niet van goud of van zilver. Jullie moet Mij alleen vereren. Dat moeten jullie niet alleen hier doen, maar overal waar je bent of waar je later woont. Jullie moeten een altaar ma-ken en daarop moeten jullie een dier offeren, een schaap, of geit of koe. Doe dat voor Mij, zo eer je Mij.' Wat is het toch bijzonder dat Mozes zo met de Here God kan spreken. En hij mag het daarna weer doorgeven aan de mensen van Israël.

Na het verhaal

Welke regels en afspraken heb je gehoord? Kies er eens eentje uit en teken er een verkeersbord van. Hoe ziet jouw bord eruit? Rode rand en rode streep erdoor of blauw?

Gebed

Heer, dank U wel dat U ons de weg wijst bij hoe wij moe-ten leven. U zegt ons wat goed voor ons is en wat niet. Heer wilt U ons helpen om daar aan te denken en te doen wat U van ons vraagt. Zo vaak gaat het mis. Zo vaak doen wij niet wat U zegt. Dan houden wij ons niet aan de regels die U ook aan ons gaf door Mozes. Wij bidden U: help ons en blijf dicht bij ons. Amen.

Auteur: JvdM

Jij weet wie Ik ben, wie ben jij?

Lees met de jongeren Exodus 20. Welke vertaling je kiest, kun je zelf bepalen. Onderstaande tekst is gebaseerd op de Nieuwe Bijbelvertaling.

Inleiding

We hebben een bekend gedeelte uit de Bijbel gelezen. In veel kerken wordt het op bijna iedere zondag in de morgendienst voorlezen: de Tien Geboden. 'Toen sprak God deze woorden...'

Waarom vindt de kerk dit gedeelte zo belangrijk? De Tien Geboden houden ons op het rechte pad. Als de kinderen uit ons dorp naar school fietsen moeten ze over een prachtig geasfalteerd fietspad van een aantal kilometers. Af en toe staat er een lantaarnpaal. Nu is het vaak niet donker, omdat er veel autoverkeer is. Links van het fietspad staan er witte paaltjes met reflectors erin, reflectorpaaltjes. Je ziet ze oplichten in de koplampen van de auto's of van jouw fiets. Je weet: als ik daarnaast blijf rijden, dan blijf ik op het goede pad. Dan val ik niet met mijn zware schooltas in de sloot. Of, wat erger is: dan beland ik niet onder een vrachtauto.

De Tien Geboden lijken op reflectorpaaltjes. Ze helpen je niet te verongelukken op de levensweg. Ze bieden je veiligheid. Als je zo leeft als God vraagt, dan wordt jouw wereld een stuk mooier. En dat is Gods bedoeling. Zo wil hij de schepping met de mensen graag zien

Makkelijk gezegd

Misschien vind je dat ik me er te makkelijk van af maak. Die Tien Geboden mogen dan mooi zijn, maar ze zijn zo moeilijk te houden. Je probeert het wel, je doet er je best voor. Maar als je een evaluatie zou maken na een week, dan moet je toegeven: het is me niet gelukt. En jij bent niet de enige; het geldt voor iedereen.

Natuurlijk heb je niemand vermoord, maar je was wel jaloers op je vriendin. Want zij appt met de leukste jongen van de klas. Balen, waarom zij wel en ik niet? Ik ben toch ook heel leuk? Je hebt ook niks gestolen, zelfs geen snoep in de supermarkt. Maar je hebt wel iets gemeens verteld over die sproetenkop, die altijd zo slim uit de hoek kan komen. Irritant gewoon! Hij moet maar eens een beetje dimmen!

Je merkt wel dat het helemaal niet zo eenvoudig is om de Tien Geboden te houden. Voor je het weet, ga je bewust of uit gemakzucht in de fout. Is het dan niet zinloos om elke zondag maar weer die Tien Geboden te horen in de kerk? Je kent ze uit je hoofd, maar je kunt er toch niet aan kunt voldoen. De dominee (die zich bij de evaluatie ook schuldig zal voelen!) kan ook zeggen: we weten hoe het zit, laten we het zo goed mogelijk doen. Dat scheelt een heleboel stress. Waarom lezen we dan toch de Tien Geboden?

Ik ben jullie Verlosser

Daar is een goede reden voor. Juist door ze elke week weer te horen kom je erachter, dat je het uit jezelf niet redt. Wij zijn immers maar mensen, maar heel kostbaar in Gods ogen. Hij wil niet dat we verloren gaan, we moeten tussen die reflectorpaaltjes blijven. Daarom moeten we er steeds weer op gewezen worden. Maar ook om te ontdekken dat wij hulp van Boven nodig hebben om op de goede weg te blijven. Dat zegt de HEER ook: Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij heb bevrijd'. God begint met zich voor te stellen. Hij heeft Israël verlost en is de Israëlieten trouw gebleven. Ze gingen veilig door de Rietzee, kregen eten en drinken; ze werden beschermd tegen de Amalekieten. God deugt, Hij houdt van hen, ondanks het feit dat ze steeds mopperen en twijfelen aan Gods hulp.

Op weg naar het beloofde land moeten de Israëlieten leren die goede God te gehoorzamen. Hij weet wat het beste voor hen is en helpt hen ook dat gelukkige leven te bereiken.

Hetzelfde geldt voor ons. Wij willen ons aan de Tien Geboden houden en aan wat Jezus ons leert, omdat God goed is. Wij hebben Jezus nodig, alleen dankzij Hem wordt het goed met ons. Hij stierf aan het kruis en verloste ons van al onze missers. Wat wij niet konden, heeft Hij voor ons gedaan. Jezus heeft geleefd volgens de voorwaarden die God stelt.

Wie ben jij?

Het uitgangspunt van de Tien Geboden en alle andere leefregels in de Bijbel is, dat jij je aan Jezus toevertrouwt. 'Heer, ik kan het niet, maar U heeft het voor mij gedaan. Heer, daarom geloof ik in U en probeer van U te houden. Wat U van mij vraagt kan ik niet helemaal. En soms lukt het helemaal niet, maar Ik wil het wel graag.

Even terug naar vorige week. Toen zagen we de HEER in een wolk verschijnen, het donderde en bliksemde rond de top van de Sinaï. We zagen een heilige God, waar je bang van zou worden. Maar dat zou niet terecht zijn: wel groot respect, maar geen angst. Want ook daar stelt God zich voor als de Verlosser, als de liefdevolle Helper en Beschermers en vraagt daar om een antwoord. 'Als je je aan mijn geboden houdt, zul je een kostbaar bezit voor Mij zijn'. Eigenlijk zegt de HEER: Ik hou van jullie. Het volk antwoordde: 'We zullen alles doen wat de HEER heeft gezegd'. God is Verlosser en zij willen Hem gehoorzaam zijn. Dan geeft de HEER ze de Tien Geboden. Niet als een harde eis, maar om te helpen zo te zijn als ze willen zijn.

De eerste vier geboden hebben te maken met de relatie met God zelf. Daar gaat om Gods eer en het dienen van Hem, Gods naam en Gods dag. De andere zes geboden hebben te maken met de relatie met elkaar, met Gods schepselen dus. Respect voor je ouders, voor het leven, voor het huwelijk, voor wat van een ander is, voor de waardigheid van je medemens en voor andermans bezit.

Jij bent door God verlost en wilt daarom een goede relatie hebben met God en met je naasten.

De Here Jezus heeft het zo samengevat: 'Heb de HEER, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dat is het eerste en grote gebod. Het tweede is daaraan gelijk: heb uw naaste lief als uzelf' (Matteüs 22:37-39).

Het gaat in de Tien Geboden om jouw liefde voor jouw Verlosser. Dat is het grote doel. En ook al lukt het jou niet daar in de buurt te komen, het blijft jouw ideaal. En Jezus staat jou bij om het dankbaar en vol passie te blijven proberen.

Kerntekst

'Ik ben de HEER uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij heeft bevrijd' (Exodus 20:1).

'Wees niet bang, God is gekomen om u met ontzag voor Hem te vervullen, zodat u niet meer zondigt'(Exodus 20:20)

Verwerking

- Welk gebod vind jij het ingewikkeldst? Waarom is dat zo?
Is dat een gebod dat met God zelf te maken heeft of met de mensen om je heen?
- Hoe kan Jezus je helpen om te doen wat God van je vraagt? Praat daar eens met elkaar over door.

Auteur: DW